Total number of printed pages–8

ANANDARAM UHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon · Assam

3 (Sem–6/CBCS) SKT HE 1

2026

SANSKRIT

(Honours Elective)

Paper : SKT–HE–6016

(Fundamentals of Āyurveda)

Full Marks : 80

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

*Answer **either** in English **or** in Assamese.*

1. Answer the following questions : ***(any ten)*** 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখাঁ ঃ *(যিকোনো দহটা)*

(a) What is meant by the term 'রত্নাবলী' in the title *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' শিৰোনামত ব্যৱহাৰ হোৱা 'ৰত্নাৱলী' পদটোৰ অর্থ কি?

(b) How many Chapters are there in the *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' গ্ৰন্থত থকা অধ্যায়ৰ সংখ্যা কিমান?

(c) What is the subtitle of the First Chapter of the *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'ৰ প্ৰথম অধ্যায়ৰ উপনাম কি?

(d) What is the meaning of the term 'संहिता' in the title *Carakasaṁhitā*?

'চৰকসংহিতা' শিৰোনামত থকা সংহিতা পদটোৰ অৰ্থ কি?

(e) What is the subtitle of the prescribed textual portion belonging to the सूत्रस्थान of the *Carakasaṁhitā*?

'চৰকসংহিতা'ৰ সূত্ৰস্থানৰ অন্তৰ্গত পাঠ্যাংশখিনিৰ শিৰোনাম কি?

(f) वसन्ते निश्चित: _____।

(Fill in the blank)

(শূন্যস্থান পূৰ্ণ কৰাঁ)

(g) Who is the principal composer of the subject matter which was developed later in the *Carakasaṁhitā*?

'চৰকসংহিতা'ত পৰিষ্কৃতৰূপ লোৱা বিষয়বস্তুখিনিৰ মূল ৰচয়িতা কোন আছিল?

(h) "प्रयाति ब्रह्मसदनं कुलसप्तकसंयुत:"

What do you mean by ब्रह्मसदन here?

এই বাক্যত ব্ৰহ্মসদন শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

(i) For what, the name of पुनर्वसु is famous in the field of Āyurveda?

আয়ুৰ্বেদশাস্ত্ৰত পুনৰ্বসু নামটো কিহৰ বাবে প্ৰসিদ্ধ?

(j) With which God a bad doctor is often compared?

কোনগৰাকী দেৱতাৰ লগত বেয়া চিকিৎসকক সঘনে তুলনা কৰা হয়?

(k) Which dual Gods are known as the divine doctors?

কোন যুগ্মদেৱতাক দিব্য চিকিৎসক হিচাপে জনা যায়?

(l) Who is आत्रेय?

আত্ৰেয় কোন?

(m) By which name ancient Indian medicinal system was known?

প্ৰাচীন ভাৰতীয় চিকিৎসাশাস্ত্ৰক কি নামেৰে জনা যায়?

(n) Name *one* Ācārya of Āyurveda belonging to pre-Caraka period.

প্ৰাক্-চৰককালৰ *এগৰাকী* আয়ুৰ্বেদাচাৰ্যৰ নাম লিখাঁ।

(o) Which Veda is regarded as the origin of Āyurveda?

কোনখন বেদক আয়ুৰ্বেদৰ উৎস বুলি ধৰা হয়?

PANDIT HIRARAM UHEKIL PR. GOKAN COLLEGE LIBRARY Acc. No. Date Region Assam

2. Answer the following questions : ***(any five)*** 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ ঃ *(যিকোনো পাঁচটা)*

(a) Why the writer has used the term 'নানাগ্রন্থমহাব্ধিসগুণা' as an adjective of his book, *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' গ্ৰন্থখনৰ বিশেষণ হিচাপে লেখকে 'নানাগ্রন্থমহাব্ধিসগুণা'—এই বিশেষণটোৰ ব্যৱহাৰ কিয় কৰিছে?

(b) What is হংসোদক ?

হংসোদক বুলিলে কি বুজা?

(c) What do you mean by the term 'দেশসাত্ম্য' ?

'দেশসাত্ম্য' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

(d) Write a note on ভাবমিশ্র.

ভাৱমিশ্ৰৰ বিষয়ে এটা টোকা আগবঢ়োৱাঁ।

(e) Write what you know about the Dhvanvantari School of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদৰ অন্তৰ্গত ধ্বন্বন্তৰি সম্প্ৰদায়ৰ বিষয়ে যি জানা লিখাঁ।

(f) What are the qualities of a nurse (পৰিচাৰক) according to the *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'ত থকা পৰিচাৰকৰ গুণবোৰ কি কি?

(g) Furnish the definition of আয়ুর্বেদ according to the *Bhaiṣajyaratnāvalī* .

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' অনুসৰি আয়ুৰ্বেদৰ লক্ষণ লিখাঁ।

(h) What type things are to be avoided in the winter season according to the *Carakasaṁhitā* ?

'চৰকসংহিতা' অনুসৰি কি কি বস্তু জাৰকালত (শীত ঋতুত) গ্ৰহণ কৰিব নালাগে?

3. Give the answer of the following questions : ***(any four)*** 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখাঁ ঃ *(যিকোনো চাৰিটা)*

(a) Why is চৰক called so ?

চৰকক এই নামেৰে কিয় অভিহিত কৰা হয়?

(b) Why and how a বৈদ্য becomes a দ্বিজ?

কিয় আৰু কেনেদৰে এগৰাকী বৈদ্যই দ্বিজলৈ উন্নীত হয়?

(c) Write a note on the মঙ্গলাচরণ of the *Bhaiṣajyaratnāvalī*.

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' গ্ৰন্থৰ মঙ্গলাচৰণৰ ওপৰত এটা টিপ্পনী আগবঢ়োৱাঁ।

(d) What are the signs of an আতুর?

আতুৰৰ গুণসমূহ কি কি?

(e) What are the বৈদ্যগুণs according to the *Bhaiṣajyaratnāvalī* ?

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' মতে ৱৈদ্যগুণসমূহ কি কি?

(f) Discuss Vāgbhata's contribution in the field of Āyurveda.

আয়ুর্বেদৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ ৱাগ্‌ভটে আগবঢ়োৱা অৱদানৰ বিষয়ে লিখাঁ।

(g) Write a note on the importance of Āyurveda in human life.

মানৱ জীৱনত আয়ুর্বেদৰ গুৰুত্ব বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(h) What are the regimens to be followed in হেমন্ত according to the *Carakasaṁhitā*?

'চৰকসংহিতা' অনুসৰি হেমন্তকালত অনুসৰণ কৰিবলগীয়া বিধিসমূহ কি কি?

4. Answer the following questions : ***(any four)*** 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখাঁ ঃ *(যিকোনো চাৰিটা)*

(a) Explain the following :

তলৰ শ্লোকবোৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ ঃ

(i) नासत्यौ सत्यसन्धेन शक्रेण किल याचितौ।
आयुर्वेदं यथाऽधीतं ददतुः शतमन्यवे॥

(ii) अप्येकं नीरुजं कृत्वा जनं यादृशतादृशम्।
आयुर्वेदप्रसादेन किं न दत्तं भवेद् भुवि॥

MANIRAM HEKIL PHUKAN COLLEGE LIBRARY Acc. No. Date: Nagaon Assam

(b) What is व्याधि? How many types of व्याधिs are there? How these व्याधिs can be treated according to the *Bhaiṣajyaratnāvalī*?

ব্যাধিৰ লক্ষণ কি? ব্যাধি কেই প্ৰকাৰৰ? 'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী' অনুসৰি এইবোৰ ব্যাধিৰ চিকিৎসাৰ উপায়বোৰ কি কি?

(c) Write a note on चिकित्सा as you have found it in the *Bhaiṣajyaratnāvalī*.

'ভৈষজ্যৰত্নাবলী'ত পোৱাধৰণে চিকিৎসাৰ বিষয়ে এটি টিপ্পনী আগবঢ়োৱাঁ।

(d) Discuss on the basis of the *Bhaiṣajyaratnāvalī* how অশ্বিনীসুত and আত্রেয় appeared in the world.

'ভৈষজ্যৰত্নাৱলী'ৰ আধাৰত অশ্বিনীপুত্ৰ আৰু আত্রেয়ৰ পৃথিৱীত আগমনৰ বিষয়টো আলোচনা কৰাঁ।

(e) Explain the following :

তলৰ শ্লোকবোৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ ঃ

(i) तस्याशिताद्यादाहाराद्बलं वर्णश्च वर्धते।
तस्यर्तुसात्म्यं विदितं चेष्टाहारव्यपाश्रयम्॥

(ii) ऋतावृतौ नृभिः सेव्यमसेव्यं यच्च किंचन।
तस्याशितीये निर्दिष्टं हेतुमत्सात्म्यमेव च॥

(f) Discuss the measures to be taken during ग्रीष्म and वर्षा seasons as per the *Carakasaṁhitā*.

'চৰকসংহিতা' অনুসৰি গ্ৰীষ্ম আৰু বাৰিষা ঋতুত লবলগীয়া নিয়মবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

(g) Write a note on the condition of nature and body in six seasons.

ছয় ঋতুত হোৱা প্ৰকৃতি আৰু শৰীৰৰ অবস্থা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাঁ।

(h) Assess the importance of the *Carakasaṁhitā* as a book of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদৰ গ্ৰন্থ হিচাপে 'চৰকসংহিতা'ৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰাঁ।

(i) Write a note on Suśruta's contribution towards the field of Āyurveda.

আয়ুৰ্বেদৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ আগবঢ়োৱা সুশ্ৰুতৰ অৱদানৰ বিষয়ে টিপ্পনী যুগুত কৰাঁ।

(j) Discuss the stages of origin and development of Indian medicine in the pre-Caraka period.

প্ৰাক্-চৰককালত হোৱা আয়ুৰ্বেদৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

NANDARAM DHEKIAL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon · Assam